

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ตามระดับความพึงประสงค์ของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงประสงค์ระหว่างผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วยบุคคลดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารการศึกษา ได้แก่
 - ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 7 จังหวัด ในเขตการศึกษา 6 ได้แก่ จังหวัดลพบุรี, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, จังหวัดสระบุรี, จังหวัดอ่างทอง, จังหวัดสิงห์บุรี, จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี รวมจำนวน 7 คน

- หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในจังหวัดภายในเขต
การศึกษา 6 จำนวน 66 อำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมจำนวน 66 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
ที่เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 - 2536 จำนวน
259 โรงเรียน โดยจำแนกตามจังหวัดดังนี้

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน
44 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 44 คน ครูผู้สอน 418 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
จำนวน 65 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 65 คน ครูผู้สอน 662 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน
39 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 39 คน ครูผู้สอน 520 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง จำนวน
29 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 29 คน ครูผู้สอน 316 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน
27 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 27 คน ครูผู้สอน 310 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท จำนวน
25 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน ครูผู้สอน 285 คน

- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี จำนวน
31 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 31 คน ครูผู้สอน 298 คน

รวมจำนวนทั้งสิ้น 259 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา 259 คน ครูผู้สอน
2,809 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนในการเลือกดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ประกอบด้วย

- กลุ่มของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จังหวัดในเขตการศึกษา 6
จำนวน 7 คน ใช้ข้อมูลจากประชากรในการวิจัยทั้งหมด

- กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในอำเภอและกิ่งอำเภอ ภายในเขตการศึกษา 6 จำนวน 66 คน ใช้ข้อมูลจากประชากรในการวิจัยทั้งหมด

2.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการหาจำนวนจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533-2536 จำนวน 259 โรงเรียน มาเทียบตารางสำเร็จรูปของ คิริชชี กาญจนวาสิ และคณะ (2536) จะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 โรงเรียน

สุ่มรายชื่อโรงเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีการสุ่มที่ทุกหน่วยในประชากรมีโอกาสได้รับเลือกเท่ากัน (อุทุมพร จามรมาน : 2530) โดยการจับสลากจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้หัวหน้าสถานศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 1 คน จะได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 134 คน เท่ากับจำนวนโรงเรียนที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.3 กลุ่มครู ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 โรงเรียน มีจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,809 คน ทำการหากกลุ่มตัวอย่าง โดยการเทียบตารางสำเร็จรูปของ คิริชชี กาญจนวาสิ และคณะ (2536) จะได้กลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอน จำนวน 353 คน แล้วเทียบสัดส่วนหากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน (เศษให้ปัดเป็นอีก 1 คน) จะได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนเป็นรายโรงเรียน (ตามรายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ภาคผนวก ข)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำหรับสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 71 ข้อ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบพิจารณาตามระดับความคิดเห็นตามที่พึงประสงค์ ดังนี้

5	หมายความว่า	ระดับความพึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายความว่า	ระดับความพึงประสงค์มาก
3	หมายความว่า	ระดับความพึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายความว่า	ระดับความพึงประสงค์น้อย
1	หมายความว่า	ระดับความพึงประสงค์น้อยที่สุด

ศูนย์บริหารทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยยึดหลักการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดแนวคิด 3 ด้าน คือ ลักษณะด้านวิชาการ ลักษณะด้านบุคลิกภาพ และลักษณะความสามารถในการบริหารงาน
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมี 4 ข้อ ข้อความมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check - List)
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ใน 3 ด้าน โดยขอคำแนะนำและคำปรึกษาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้เชิญให้เป็นผู้ตรวจแก้ไขและปรับปรุงเครื่องมือ จำนวน 8 ท่าน
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุง แก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง
5. นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในจังหวัดลพบุรี, พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี จำนวน 30 คน คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 3 คน ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ 7 คน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และกลุ่มครู จำนวน 10 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Co - efficient) ได้ค่าของความเชื่อมั่นที่ 0.96 ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

7. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขข้อความ และรูปแบบให้ดีขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้แก่กลุ่มตัวอย่างประชากรโดยส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 634 ฉบับ จากนั้นผู้วิจัยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนไปรษณีย์ และบางส่วนผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ในวันเวลาที่กำหนดโดยใช้เวลา 1 เดือน ได้รับคืนและสมบูรณ์ จำนวน 553 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.22 ของทั้งหมดที่ส่งไป จำแนกได้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนและสมบูรณ์จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่งไป	จำนวนได้รับคืนและสมบูรณ์	คิดเป็นร้อยละ
- ผู้บริหารการศึกษา	73	71	97.26
- ผู้บริหารสถานศึกษา	134	114	85.07
- ครู	427	368	86.18
รวม	634	553	87.22

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกณฑ์การประเมินระดับความพึงประสงค์ในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์เพื่อประเมินค่าของระดับความพึงประสงค์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความพึงประสงค์มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความพึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง ระดับความพึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความพึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง ระดับความพึงประสงค์น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถาม กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

- 1.00 - 1.49 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์น้อยที่สุด
- 1.50 - 2.49 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์น้อย
- 2.50 - 3.49 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์ปานกลาง
- 3.50 - 4.49 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์มาก
- 4.50 - 5.00 อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์มากที่สุด

2. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ระดับความพึงประสงค์เกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. เปรียบเทียบระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ใช้การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of variance)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการเปรียบเทียบระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) ประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย